

KONINGIN VICTORIA TE GENT.

Op uitnodiging van haar oom Koning Leopold I verbleven koningin Victoria (1819-1901) en haar echtgenoot prins Albert van Saksen-Koburg (1819-1861), een neef van Leopold I, enkele dagen in september 1843 in de koninklijke villa te Oostende. Van hieruit bezochten de vorsten Brugge, Antwerpen en Brussel.

Op zaterdag 16 september kwamen de hoge bezoekers ook naar Gent. Rond elf uur kwam de koninklijke trein te Gent aan, aangekondigd door geschut in de citadel en door klokken-gelui. De koninklijke gasten werden in het station ontvangen door de gouverneur, de burgemeester, de bisschop, enkele generaals en de voorzitters van het beroepshof. In stoet begaf men zich dan naar het provinciaal paleis: een peleton pompiers, de muziek van de Filharmonie, de genootschappen St. Antonius, St. Michiel, St. Sebastiaan; St. Rochus, Willem Tell, Broedermin en Taalijver, de Retorica, een afdeling pompiers een escadron kurassiers, de Leden van het Beroepshof in rode toga, de stedelijke raad, de leden van de Bestendige Deputatie, de bisschop, de gouverneur, de plaatscommandant. Stadsofficieren te paard reden naast de koninklijke koets getrokken door vier paarden. Koningin Victoria droeg een roze kleed, een zwarte mantille en een violetkleurige hoed. Koningin Louis Marie droeg een blauw kleed en een strooien hoed versierd met witte veren. Leopold I was in tenue van luitenant-generaal en prins Albert in tenue van opperofficier. De straten waren versierd met loofwerk en vlaggen; ook verscheidene erebogen waren opgericht. Op de ereboog aan het provinciaal paleis stond het opschrift:

Philippine van Henegouwen

Koningin van Engeland 1343

Victoria, Koningin van Groot-Brittanië, 1843.

Koningin Victoria bezocht de St. Baafskathedraal, waar ze het meesterwerk van de gebroeders Van Eyck bewonderde, het Casino, het nieuw Justitiepaleis, de Universiteit en het Groot Begijnhof: hier bezocht ze het convent Ten Velden, de kerk en het ziekenhuis.

's Middags werd een banket gegeven voor ongeveer vijftig genodigden; de zaal was versierd met schilderijen van de kunstenaar J.L. Geirnaert. 's Namiddags woonden de vorsten een concert bij in de schouwburg. Om halfzes vertrokken de hoge bezoekers terug naar Oostende. Gent had Koningin Victoria luisterrijk ontvangen. De uitgaven van de stad beliepen 5653,08 F

M. STEELS

Nota:

De schilder J.L.Geirnaert werd geboren te Eeklo in 1790. Hij werkte een tijd in het atelier van de kunstenaar J. Paelinck, behaalde enkele prijzen en was leraar aan de Academie te Gent. Geirnaert was een van de laatste vertegenwoordigers van de school van David. Hij overleed te Gent in 1859.

* * * * *

Onze Ere-Voorzitter Dr. Paul Rogghé vestigde onze aandacht op een interessant artikel van de hand van Marnix Gijsen (J.A.Goris) over de steeds geheimzinnige zaak van "De rechtvaardige rechters".

Bedoeld artikel verscheen in het tijdschrift "Kunst en Cultuur" uitgegeven door het "Paleis voor Schone Kunsten" te Brussel.

Met genoegen drukken we dit artikel over ten gerieve onzer leden.

NOG OVER DE RECHTVAARDIGE RECHTERS

Van officiële zijde is er geen respons gekomen op de vraag die we in K & C van 22 maart 1973 stelden wat betreft het feit dat het paneel van het Lam Gods dat sedert 1934 zoek is, nog zou bestaan en dat "men" zou weten waar het zich bevindt. Ondertussen is het gebleken dat oud-minister Grootjans herhaaldelijk over dit feit uitleg gevraagd heeft aan de bevoegde ministers die hem met geijkte formules (De zaak wordt onderzocht enz...) hebben wandelen gezonden. Dat de Heer Jos Cels zijn belofte niet zou ingelost hebben "openbaringen" te doen, wordt door hem tegengesproken.

Dit gebeurt in het annonce-blad "Groot-Antwerpen" van 26 april. Daarin zegt de Heer Cels dat hij september 1971 een gesprek had met de Vicaris-generaal Mgr. Leo De Kesel in het restaurant De Potaerde te Waarloos die hem vertelde dat het paneel voor de neus van Dr. Koehn, de Duitse onderzoeker, uit zijn schuilplaats in St.-Baafs werd weggehaald en dat het zich in 1971 in een kluis van een Parijs museum zou bevinden en dat de thans 91-jarige en zwijgzame Antwerpse architect Max Winders er alles van wist. De Heer Winders verklaarde dat hij het paneel met eigen ogen had gezien en dat de Koning hem het bevel had gegeven het terug te voorschijn te halen "zonder evenwel iemand in opspraak te brengen".

Een onderzoek heeft echter uitgewezen dat de verklaringen van M.Winders niet "met de werkelijkheid zouden overeenkomen". Het is duidelijk dat iemand in deze zaak liegt. Ofwel heeft de Vicaris-generaal De Kesel het verhaal verzonnen, ofwel is M.Winders een fantasis zoals de Minister het beweert. Wat ten zeerste onwaarschijnlijk klinkt is dat een Parijs museum zich zou lenen om het doek te verbergen. Welke rol heeft de Koning in de zaak gespeeld of is het onderhoud en de opdracht

door de Vorst aan Max Winders gegeven ook een verzinsel. Er doen zelfs geruchten de ronde dat Prins Karel met het geval zou gemeoid zijn. Kortom het is een fabelachtige poespas. Logisch zou men kunnen deduceren dat het doek in het bisschoppelijk paleis te Gent moet ondergebracht zijn. Zelfs de Duitsers zouden gearzeld hebben daar een huiszoeking te doen. Dat is echter wat J. Cels de minister van Justitie, die opnieuw wakker geworden is, in bedekte woorden aanraadt. Een ander aspect van de zaak waarop tot hiertoe niet voldoende de aandacht werd gevestigd is het volgende: In het begin der 19e eeuw verkochten de Gentse kannuniken vier panelen van het Lam Gods aan een particulier. Die kwamen, tegen het einde van de eeuw, in het Berlijns museum terecht. De Staat eiste ze op als oorlogsschade in 1918. Bij Koninklijk Besluit werden ze aan de Kerk "in bewaring gegeven". Het blijkt echter dat de kerkfabriek het onwaarschijnlijke lef had het eigendomsrecht van de Staat te betwisten. In 1966 was de zaak nog steeds hangende en was er geen juridische beslissing gevallen. Kan de Minister van Justitie het "gapende gemeen" niet zeggen of er een formeel proces aan gang is en waarom dat nu al hangende is sedert de datum van de uitlening 1918-19?

Is verstoppertje spelen in deze zaak de regel evenzeer bij de Staat als bij de Kerk? En is het een al te stoutmoedig vermoeden te denken dat de Kerk, in het bezit van het paneel, wacht op de uitslag van het geding, om eindelijk kleur te bekennen en aan de gemeenschap eventueel terug te geven wat aan de gemeenschap hoort.

Nu zijn bij de zaak betrokken:

- 1) Z.M. de Koning, indien de verklaringen van Max Winders een grond van waarheid hebben, hetgeen de Minister van Justitie ontkend heeft in een brief aan de Heer Grootjans.
  - 2) De Heer M. Winders die op zijn 91-jaar met stomheid is geslagen en die beweerd heeft dat hij het paneel gezien heeft in Parijs.
  - 3) De Heer Jos Cels die de verklaring van Mgr. De Kesel heeft opgetekend en die geloofwaardig is.
  - 4) Mgr. De Kesel, Vicaris-generaal die in 1971 Max Winders impliceerde en formeel verzekerde dat het paneel ongeschonden is en dat men wist waar het zich bevond.
  - 5) de "aanzienlijke familie" die moet gespaard blijven.
- De Heer J. Cels beweert in "E-3 Groot Antwerpen" dat de "ontknoping" van de grootste kunstroof aller tijden nadert"
'k Wou dat ik het zag, zei de blinde....

* * * * *

Voor onze lezers automobilisten.

In 1903 werden te Gent 19 nieuwe platen voor auto's en 41 nieuwe platen voor motorrijwielen afgeleverd. Voor de provincie Oost-Vlaanderen waren de getallen: 23 nieuwe platen voor auto's, 79 platen voor motorrijwielen en 2 platen voor driewielers. Het totaal aantal auto's en motorrijwielen in gebruik waren:

1899: 33
1900: 38
1901: 138
1902: 259
1903: 363

In Oost-Vlaanderen waren dus einde 1903 363 motorvoertuigen, waarvan 180 te Gent (70 auto's en 110 motorrijwielen). In België waren toen 2618 auto's en 2671 moto's. De belasting werd berekend aan 15 F per wiel.

Volgens het reglement op de wegenis van 17 juni 1901 art. 91 moeten "de zelfwerkende rijtuigen gevoerd worden met de snelheid van een paard in kleine draaf".

In de gemeenteraad van 18 april 1904 klaagt gemeenteraadslid De Weert over de grote snelheid van de auto's en vraagt de bestaande reglementen door de politie stipt te doen toepassen: 12 km per uur is snel genoeg en mag niet overschreden worden. De Heer Burgemeester Braun deelt het gevoel van de interpellant en heeft heden nog de politie gelast streng toe te zien, dit als gevolg van een ongeluk aan de Entrepotbrug.

M.S.

* * * * *

Varia.

Nog antwoorden op de vraag nr. 43 van de Heer Ch. Fassin-
zie G.T. jg. 2- juni 1972 - blz. 134.

van de Heer Marcel HEINS:

"Het monument van de gebroeders Van de Velde werd gebeeldhouwd door L.MAST volgens het ontwerp getekend door Armand HEINS. Armand HEINS was inderdaad geen beeldhouwer".

van Dr. Marcel DERUELLE:

"Het bronzen standbeeld van graaf Oswald de Kerchove de Dentterghem, van Jef Lambeaux (1908) dat zich nevens het ex-Zuidstation bevond, stelde de Graaf voor (levensgrootte) in een zetel zittende boven op het voetstuk. Beneden stond een Flora, naakt met een bloemtuil in de arm, begroet door een tuinman met spade, die zijn pet voor haar afnam. Beide figuren levensgrootte en in brons.

De drie bronzen figuren werden door de Duitsers gedurende de bezetting 1914-18 weggenomen en in Duitsland gesmolten.

Eveneens de twee vrouwenfiguren die op de Verlorenbrood-

brug prijkten.

"Na de oorlog werd opdracht gegeven aan beeldhouwer Gustaaf Van den Meerssche om het monument opnieuw te volledigen (het voetstuk was nog ter plaatse)

Ditmaal werd de graaf afgebeeld in een groot medaillon dat op het voetstuk werd aangebracht terwijl daarboven een buigende Flora verscheen.

Het is dit laatste monument dat nu in het Citadelpark prijkt".

Wij danken beide medeleden voor hun gedocumenteerd antwoord.

Nota van de redactie: Wie over de figuur van Graaf de Kerchove de Denterghem meer wil vernemen zal met vrucht het volgende werk raadplegen:

Albert CEUTERICK: Le Comte Oswald de Kerchove de Denterghem-
Notes biographiques-Gand-Ad.Hoste-1908.

Alle verzamelaars van zichtkaarten kennen zonder twijfel het "Belgisch Zichtpostkaartenarchief" gevestigd te Brussel aan de Bergstraat nr. 74 en opgericht door de Heer Guy Potargent. De Hr Potargent is overgegaan tot de uitgave van een Maandelijks Tijdschrift: "BELCARD"

Het eerste nummer is verschenen: april 1973.

De uitgever voorziet 10 nummer per jaar en een abonnement kost 300 F.

In dit eerste nummer verscheen een zeer interessants over de zichtkaarten destijds uitgegeven door de Hr SUGG uit Gent. Wij zijn ervan overtuigd dat onze lezers van dat artikel met veel belangstelling kennis zullen nemen en verwachten dan ook de reactie van de specialisten terzake. De schrijver, immers, vraagt de medewerking van de verzamelaars.

Van wege ons medelid lic. P. Vlieghe

De onbekwaamste schilder van Gent

Schilder Van der Foazen

schilderdege nen hond en nen hoaze

en omdat iedereen hem daarop miskijkdegede

en niets daarop gelijkdegede

schilderdege Van der Foazen

dätis de hond en dät is den hoaze

Nu we toch aan de sterkste man van Gent toezijn (G.T. Jg. 2 nrs 7 en 8), is het misschien goed eraan te herinneren dat er nog zulke "toppunten" in de volksmond leven; meestal door onbekenden, bij pot en pint, samengerijmd. Men moet echter oog en oor hebben om deze volkse dichtkunst op te vangen en ze door te geven

In memoriam Jan Rogier

In augustus 1973 overleed te Gent ons medelid Jan Rogier. Al wie deze ingoed en hulpvaardige man heeft gekend, treurt en rouwt om zijn al te vroeg heengaan. De menselijke kant van deze gebeurtenis is ontstellend en wij betuigen zijn nabestaanden diep ontroerd ons medevoelen.

* * * * *

BIBLIOTHEEK EN ARCHIEF

- * Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere, Jg. XIII nr. 3, juli 1973
- * De Souvereinen. Tijdschrift van de Heemkring van Lokeren en omgeving, Jg. 4 nr. 3- juli 1973
- * El Lazo, De Schakel nr. 208, april 1973
nr. 209, mayo 1973
nr. 210, junio 1973
nr. 211, julio 1973
nr. 212, agosto 1973
- * Het Land van Nevele, jg. V nr. 2, afl. 2, 1972
- * Ons Graafschap, Kontakblad van de Geschied- en Heemkundige Kring van het Graafschap Jette en omgeving, 3e jg. nr. 1-2, juni 1973
- * Beschermd Landschappen, Brussel, Ministerie van Nederlandse Cultuur, 1972, 4° ongenumm. pltn.

* * * * *

GENT IN DE PERS

- Weekblad Spectator, 21.7.1973, De Gentse feesten
- Vooruit, 20.7.1973, Een gesprek met Jerom Rieux.
- De Gentenaar 31 juli 1973: Universiteit eindelijk thuis in eigen Pand.
Bespreking "Elk zijn pijp" door Mark ter Welle (Dr. Marcel Deruelle)
- De Gentenaar 2 augustus 1973: Echte Gentse Graveerkunst.
Ontmoeting met etser Geo Langie
Eerste vrouwelijke beiaardier van de wereld woont te Gent.

* * * * *